

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Roger BRIESCH

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnökének

beszéde

A magyar Gazdasági és Szociális Tanács alakuló ülése

2004. augusztus 24.

Tisztelt Miniszter Asszonyok és Urak!

Tisztelt Elnök Úr!

Hölgyeim és Uraim!

Igen nagy örömmel jöttem el Önökhöz mint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke, hogy részt vegyek egy olyan jelentos és fontos eseményen, mint a magyarországi Gazdasági és Szociális Tanács megalakulása.

Engedje meg, Tisztelt Miniszter Úr, hogy köszönetemet fejezzem ki a meghívásért, amely nagy örömet okozott nekem.

Mindenekelőtt szeretném üdvözölni Magyarország elkötelezettségét, a beindított és véghezvitt folyamatokat, amelyeknek célja a társadalmi párbeszéd korszerűsítése, valamint a párbeszéd és konzultáció új formáinak létrehozása országuk hatóságai és szervezett civil társadalma között.

Engedjék meg, hogy szívből gratuláljak döntésükhöz, miszerint megalakítják a magyar Gazdasági és Szociális Tanácsot, ami jelentos elkötelezettséggel tanúskodik a szervezett civil társadalom irányában.

Máris biztosíthatom Önöket az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság szilárd támogatásáról mindazon lépések tekintetében, amelyek a Tanács megalakítását kísérik.

Ennek a szellemnek megfelelően, az a szándékuk, hogy az EGSZB néhány magyar tagja a magyar Gazdasági és Szociális Tanácsnak is tagja legyen, erősíteni fogja a közös munkát és lehetővé fogja tenni, hogy együttes erővel szálljunk szembe a nagy gazdasági és társadalmi kihívásokkal.

Példaként három olyan kihívást említenék, amellyel szemben mind európai, mind nemzeti szinten szembe kell néznünk:

- a gazdasági és szociális kohézió, amelynek a szolidaritás és társadalmi igazságosság elvén kell nyugodnia, és egyensúlyhoz kell vezetnie a gazdasági modernizáció véghezvitele és a szociális modell elvei között; úgy vélem, a civil társadalom ítélete a lisszaboni stratégiáról ebben az összefüggésben vizsgálendő.
- minden polgár bevonása. Nem csupán a társadalmi kizártság megszüntetése a tét – a munkanélküliség elleni harc és a megfelelő életszínvonal elérhetőségének biztosítása révén –, hanem biztosítani kell azt is, hogy a polgárok teljeskörűen részt vehessenek a társadalom életében, és kiteljesedhessék a részvételi demokrácia.
- a fenntartható fejlődés, amivel kapcsolatban a célkitűzés a gazdasági fejlődés szüntelen egyeztetése és összebékítése a környezetvédelem és a minőségi környezet kívánalmaival, nem feledkezve meg az utánunk jövő nemzedékekről sem.

Ebből a szempontból a szervezett civil társadalom kiemelkedő szerepet játszik a közös célok és az azoknak megfelelő politikai cselekvés megfogalmazása, valamint gyakorlati megvalósításuk terén.

Röviden: valós és erős demokratikus legitimitáció nélkül nincs jó kormányzás.

Ez nem csak a demokratikus úton megválasztott hatóságokra, azaz a döntéshozókra vonatkozik, hanem a szervezett civil társadalom minden reprezentatív szereplőjének aktív részvételére is a demokratikus közéletben.

Ebből a szempontból emlékeztetni kell a szervezett civil társadalom konzultatív szerveinek, a gazdasági és szociális tanácsoknak, illetve európai szinten az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a szerepére.

Engedjék meg nekem, hogy röviden ismertessem az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság szerepét, bár tudom jól, hogy ez a kérdéskör már cseppet sem ismeretlen az Önök számára.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság az Európai Unió konzultatív szerve, amely létrejöttét az 1957-es Római Szerződésnek köszönheti.

Ha a legegyszerűbben kellene meghatároznom, akkor azt mondanám róla, hogy a huszonöt tagállam civil társadalmát képviselő szervezetek elsorenduen fontos képviseleti, tájékozási és véleménynyilvánítási fóruma az európai intézmények irányában.

Az Európai Unió jelenlegi szerződése, a Nizzai Szerződés hatályba lépése óta az EGSZB-t mint „a szervezett civil társadalom különböző gazdasági és társadalmi alkotóelemeinek” képviseleti helyét határozza meg.

A jövőbeli Alkotmány pedig a következőt írja – idézem: *„Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a munkaadók és munkavállalók szervezetei, valamint a civil társadalom egyéb területei, így különösen a gazdasági és társadalmi élet, az állampolgári részvétel, a szakmai és kulturális területek reprezentatív szerepelt tömörítő szervezetek képviselőiből áll”.*

Ez a tényleges reprezentativitás jelenti a fő adut bizottságunk kezében, hogy megfeleljen az Európai Unióról szóló szerződésben foglalt kötelezettségeinek, mely szerződés az európai politikák kidolgozásában számos részvételi formát biztosít az EGSZB számára.

Jelenleg bizottságunk az Unió szinte minden gazdasági vagy szociális vonatkozású politikájához hozzászól évente közel 170 vélemény megfogalmazása révén.

Ezek a konzultációk a különböző európai intézmények, az Európai Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament felkérésére történnek.

Bizottságunk azzal a joggal is rendelkezik, hogy saját kezdeményezésére alakítson ki véleményeket.

Ezeknek a saját kezdeményezésű véleményeknek gyakran megvan az az erénye, hogy felhívják az európai intézmények vagy a nemzeti hatóságok figyelmét olyan kérdésekre, amelyek addig nem vagy alig kerültek látókörükbe.

Az utóbbi években az Európai Bizottsággal aláírt együttműködési jegyzokönyv alapján az EGSZB úgynevezett „feltáró” véleményeket is kidolgozott, elokészítendo a különböző politikák kialakítását és a közösségi döntéseket.

Egyre több felkérést kapunk a Tanácstól, a Parlamenttől és az Európai Bizottságtól ilyen feltáró vélemények készítésére.

Ennek érdekében folyamatos párbeszédet folytatunk a társadalom szereploivel, meghallgatások és konferenciák szervezése révén.

Elosegítjük a közszféra és az európai társadalom élő szövete közötti dialógust, és ezáltal elomozdítjuk az állampolgárok által irányított részvételi demokráciát.

A nemzetközi politika tevékenységünk másik fontos részét képezi.

Ennek jegyében lépünk fel helyben, hatáskörünk és felelőségünk keretein belül, hogy figyelemmel kísérjük egyrészt a szervezett civil társadalom képviselőinek bevonását az érintett országokban és kontinenseken, másrészt az Unió és partnerei közötti megállapodások megfelelő alkalmazását.

Rendszeresen kér fel minket az Európai Bizottság különböző szintu találkozók elokészítésére, beleértve az állam- és kormányfoi találkozókat is, legyen szó az AKCS-országokról; a földközi-tengeri térségről; a latin-amerikai és karibi térségről; a Dél-amerikai Közös Piacról; Kínáról; Indiáról; transz-atlanti kapcsolatokról; Kelet-Európáról, vagy bizonyos országok, így például Brazília Gazdasági és Szociális Tanácsával való kétoldalú kapcsolatokról.

Ebben az összefüggésben az EGSZB különösen aktív szerepet játszott a bovitésben, így például a bizottsági tagokat és magyar társadalmi szereploket tömörítő Vegyes Bizottságokon keresztül.

Ez a munka folytatódik majd az EGSZB magyar tagjainak tevékenységével, és meg vagyok róla gyozodve, az EGSZB és a magyar Gazdasági és Szociális Tanács közötti jó együttműködéssel.

Ez az együttműködés a siker nélkülözhetetlen feltétele.

Azt kérem Önöktől, akik a magyar Gazdasági és Szociális Tanács tagjai, hogy integrálják munkájukba, feladataikba az európai dimenziót, én pedig biztosítom Önöket, Barátaim, teljes támogatásunkról.

A magyar Gazdasági és Szociális Tanács története most kezdődik. A jövőben elő fogja segíteni a szociális és civil párbeszéd kibontakozását – a társadalom szervezetei között folytatott és a politikai hatalommal való dialógust.

Az Önök által létrehozott Gazdasági és Szociális Tanács, jól tudom, a szociális partnerek egyetértésével jött létre.

De nem fog a civil társadalom e két fontos pillérére korlátozódni.

Az érdekek összességének képviselői szerve lesz a magyar társadalom és gazdaság kebelén belül, beleértve a szociális partnereket is.

Nem véletlen, hogy a szociális párbeszéd helyet kapott az európai uniós szerződésben és az alkotmányban is.

A szociális partnerek hatáskörébe tartozik és célja, hogy összehangolja a dolgozók élet- és munkakörülményeit, hogy gazdasági demokráciát és kedvező munkakörülményeket teremtsen.

Az a fajta szociális párbeszéd, amelynek célja az összhang európai szinten történő elérése, nem tartozik az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság hatáskörébe, az EGSZB ezzel

szemben munkájában a gazdasági, szociális és társadalmi politika problémáinak összességével foglalkozik.

Most, hogy a szociális párbeszéd fogalma világossá vált, ideje tisztázni a civil párbeszéd fogalmát.

Civil párbeszéd alatt két dolgot értünk:

- Az első: az európai szintű szervezett civil társadalom és az Európai Unió politikai szervei – a Bizottság, a Parlament és a Tanács – közötti intézményes és strukturált párbeszéd. Ez az EGSZB konzultatív tevékenységének lényege.
- A második: az olyan civil társadalmi szervezetek közötti informális, mégis rendszeres párbeszéd, amelyek különösen érintettek az uniós politikákban, a konszenzuskeresésben, valamint a polgárok tájékoztatásában és részvételében. Ez az EGSZB részvételi demokráciát ösztönző tevékenységének lényege.

A szociális párbeszéd és a civil párbeszéd két különböző dolog, ám kiegészítik egymást.

Az EGSZB saját berkein belül ma – intézményi szerepére összpontosítva – azon munkálkodik, hogy javítsa kapcsolatait a civil társadalmi szervezetekkel és hálózatokkal, valamint hogy figyelemmel kísérje a velük közösen létrehozott kezdeményezések sorsát.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a nemzeti Gazdasági és Szociális Tanácsok közti együttműködés, amely a 25 tagállam közül már 19-ben intézményes formában létezik, szerves alkotóeleme a hálózat felépítésének.

Javaslatomra a nemzeti Gazdasági és Szociális Tanácsok elnökei megegyeztek abban, hogy a lisszaboni stratégiával kapcsolatos munkálatokat beépítik 2004-es programjukba, azzal a céllal, hogy az Unió luxemburgi elnöksége idején megrendezésre kerülő tavaszi csúcstalálkozónak címzett nyilatkozat révén megismertessék a Gazdasági és Szociális Tanácsok és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság álláspontját.

Ez az eljárás azoknak a munkáknak képezi részét, amelyekre az Európai Bizottság a dublini tavaszi csúcs során kérte fel az EGSZB-t azzal a céllal, hogy értékelje a lisszaboni stratégiát.

Így tehát közös gondolatokkal foghattunk hozzá a lisszaboni stratégia megvalósításához.

Korábbi üléseik során – amelyeken már a magyar képviselők is részt vettek – a Gazdasági és Szociális Tanácsok mindannyian együtt dolgoztak ezen az ügyön, és meggyozódásuk, hogy a versenyképes tudással rendelkező és az európai szociális modellen alapuló társadalom nem valósítható meg anélkül, hogy a civil társadalom ne venne részt a döntéshozatal minden szintjén. Ezért van szükségünk rá, hogy Önök is részt vegyenek ebben a munkában.

Nagy örömmel hívom meg az Önök Tanácsát a Gazdasági és Szociális Tanácsok, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnökeinek és főtitkárainak következő éves találkozójára, melyre ez év november 25-én és 26-án Luxemburgban kerül sor, s melynek éppen a lisszaboni stratégia lesz a témája.

Tisztelettel meghívom Önöket továbbá

- arra a meghallgatásra, amelyet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság szervez ugyanerre a kérdésre szeptember 9-én és 10-én,
- valamint a szervezett civil társadalomnak a Világkereskedelmi Szervezet munkájához való hozzájárulásáról tartott konferenciára, amelyre szeptember 27-én és 28-án Brüsszelben kerül sor, és amelyen ugyancsak a világ különböző részeiről érkező Gazdasági és Szociális Tanácsok vesznek részt.

Tisztelt Elnök úr, tisztelt Kollégák,

Remélem, hogy sikerült ezzel a gondolatébresztő áttekintéssel hozzájárulnom a magyarországi Gazdasági és Szociális Tanácsban Önökre váró nehéz, ám kétségkívül izgalmas feladatok végrehajtásához.

Kívánom, hogy a polgárok érdekében végzett közös munkánk az új, kibovült Európáért és az életeros részvételi demokráciáért hozza meg gyümölcsét.
